

ISSN 2518-1467 (Online),

ISSN 1991-3494 (Print)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің

Х А Б А Р Ш Ы С Ы

ВЕСТНИК

НАЦИОНАЛЬНОЙ АКАДЕМИИ
НАУК РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН
Қазақстан Республикасының
педагогикалық ғылым академиясының
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің

THE BULLETIN

THE NATIONAL ACADEMY OF
SCIENCES OF THE REPUBLIC OF
KAZAKHSTAN
Abai Kazakh National Pedagogical
University

PUBLISHED SINCE 1944

2(402)

JANUARY – FEBRUARY 2023

ALMATY, NAS RK

Bulletin the National academy of sciences of the Republic of Kazakhstan

БАС РЕДАКТОР:

ТҮЙМЕБАЕВ Жансейіт Қансейітұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан)

БАС РЕДАКТОРДЫҢ ОРЫНБАСАРЫ:

БИЛЯЛОВ Дархан Нұрланұлы, PhD, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің ректоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

ҒАЛЫМ ХАТШЫ:

ӘБІЛҚАСЫМОВА Алма Есімбекқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Абай атындағы ҚазҰПУ Педагогикалық білімді дамыту орталығының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ:

САТЫБАЛДЫ Әзімхан Әбілқайырұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Экономика институтының директоры (Алматы, Қазақстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Әбдіжапар Жұманұлы, экономика ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА құрметті мүшесі, Халықаралық инновациялық технологиялар академиясының президенті (Алматы, Қазақстан), **Н = 6**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, экономика ғылымдарының докторы, профессор, «Киево-Могилян академиясы» ұлттық университетінің кафедра меңгерушісі (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, К. Разумовский атындағы Мәскеу мемлекеттік технологиялар және менеджмент университетінің кәсіптік білім берудің педагогикасы және психологиясы кафедрасының меңгерушісі (Мәскеу, Ресей), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Ләззат Мықтыбекқызы, экономика ғылымдарының докторы, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры (Астана, Қазақстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Қуатқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды мемлекеттік университеті педагогика кафедрасының меңгерушісі (Қарағанды, Қазақстан), **Н = 3**

БУЛАТБАЕВА Құлжанат Нұрымжанқызы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының бас ғылыми қызметкері (Астана, Қазақстан), **Н = 2**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, педагогика ғылымдарының докторы, профессор, Ресей білім академиясының академигі, «Білім берудегі стандарттар және мониторинг» журналының бас редакторы (Мәскеу, Ресей), **Н = 2**

ЕСІМЖАНОВА Сайра Рафихевна, экономика ғылымдарының докторы, Халықаралық бизнес университетінің профессоры, (Алматы, Қазақстан), **Н = 3**

«Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының Хабаршысы». ISSN 2518-1467 (Online), ISSN 1991-3494 (Print).

Меншіктенуші: «Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы» РҚБ (Алматы қ.). Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 12.02.2018 ж. берілген

№ 16895-Ж мерзімдік басылым тіркеуіне қойылу туралы куәлік.

Тақырыптық бағыты: *әлеуметтік ғылымдар саласындағы зерттеулерге арналған.*

Мерзімділігі: жылына 6 рет.

Тиражы: 300 дана.

Редакцияның мекен-жайы: 050010, Алматы қ., Шевченко көш., 28, 219 бөл., тел.: 272-64-39
<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Қазақстан Республикасының Ұлттық ғылым академиясы, 2023
Типографияның мекен-жайы: «Аруна» ЖК, Алматы қ., Мұратбаев көш., 75.

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТУЙМЕБАЕВ Жансент Кансейтович, доктор филологических наук, профессор, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального университета им. аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА:

БИЛЯЛОВ Дархан Нурланович, PhD, почетный член НАН РК, ректор Казахского национального педагогического университета им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

УЧЕНЫЙ СЕКРЕТАРЬ:

АБЫЛКАСЫМОВА Алма Есимбековна, доктор педагогических наук, профессор, академик НАН РК, директор Центра развития педагогического образования КазНПУ им. Абая (Алматы, Казахстан), **Н = 2**

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

САТЫБАЛДИН Азимхан Абылкаирович, доктор экономических наук, профессор, академик НАН РК, директор института Экономики (Алматы, Казахстан), **Н = 5**

САПАРБАЕВ Абдижапар Джуманович, доктор экономических наук, профессор, почетный член НАН РК, президент Международной академии инновационных технологий (Алматы, Казахстан), **Н = 6**

ЛУКЪЯНЕНКО Ирина Григорьевна, доктор экономических наук, профессор, заведующая кафедрой Национального университета «Киево-Могилянская академия» (Киев, Украина), **Н = 2**

ШИШОВ Сергей Евгеньевич, доктор педагогических наук, профессор, заведующий кафедрой педагогики и психологии профессионального образования Московского государственного университета технологий и управления имени К. Разумовского (Москва, Россия), **Н = 4**

СЕМБИЕВА Ляззат Мыктыбековна, доктор экономических наук, профессор Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева (Астана, Казахстан), **Н = 3**

АБИЛЬДИНА Салтанат Куатовна, доктор педагогических наук, профессор, заведующая кафедрой педагогики Карагандинского университета имени Е.А. Букетова (Караганда, Казахстан), **Н=3**

БУЛАТБАЕВА Кулжанат Нурымжановна, доктор педагогических наук, профессор, главный научный сотрудник Национальной академии образования имени Ы. Алтынсарина (Астана, Казахстан), **Н = 3**

РЫЖАКОВ Михаил Викторович, доктор педагогических наук, профессор, академик Российской академии образования, главный редактор журнала «Стандарты и мониторинг в образовании» (Москва, Россия), **Н=2**

ЕСИМЖАНОВА Сайра Рафихевна, доктор экономических наук, профессор Университета международного бизнеса (Алматы, Казахстан), **Н = 3**

«Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан». ISSN 2518-1467 (Online), ISSN 1991-3494 (Print).

Собственник: ООО «Национальная академия наук Республики Казахстан» (г. Алматы).
Свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания в Комитете информации Министерства информации и коммуникаций и Республики Казахстан
№ 16895-Ж, выданное 12.02.2018 г.

Тематическая направленность: *посвящен исследованиям в области социальных наук.*

Периодичность: 6 раз в год.

Тираж: 300 экземпляров.

Адрес редакции: 050010, г. Алматы, ул. Шевченко, 28, ком. 219, тел. 272-64-39

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© Национальная академия наук Республики Казахстан,

2023 Адрес типографии: ИП «Аруна», г. Алматы, ул. Муратбаева, 75.

EDITOR IN CHIEF:

TUIMEBAYEV Zhansait Kanseitovich, Doctor of Philology, Professor, Honorary Member of NAS RK, Rector of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan).

DEPUTY CHIEF DIRECTOR:

BILYALOV Darkhan Nurlanovich, Ph.D, Honorary Member of NAS RK, Rector of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

SCIENTIFIC SECRETARY;

ABYLKASSYMOVA Alma Esimbekovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Executive Secretary of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology of Abai Kazakh National Pedagogical University (Almaty, Kazakhstan), **H = 2**

EDITORIAL BOARD:

SATYBALDIN Azimkhan Abilkairovich, Doctor of Economics, Professor, Academician of NAS RK, Director of the Institute of Economics (Almaty, Kazakhstan), **H = 5**

SAPARBAYEV Abdizhapar Dzhumanovich, Doctor of Economics, Professor, Honorary Member of NAS RK, President of the International Academy of Innovative Technology (Almaty, Kazakhstan) **H = 6**

LUKYANENKO Irina Grigor'evna, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of the National University "Kyiv-Mohyla Academy" (Kiev, Ukraine) **H = 2**

SHISHOV Sergey Evgen'evich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy and Psychology of Professional Education of the Moscow State University of Technology and Management named after K. Razumovsky (Moscow, Russia), **H = 4**

SEMBIEVA Lyazzat Maktybekova, Doctor of Economic Science, Professor of the L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 3**

ABILDINA Saltanat Kuatovna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Pedagogy of Buketov Karaganda University (Karaganda, Kazakhstan), **H = 3**

BULATBAYEVA Kulzhanat Nurymzhanova, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Chief Researcher of the National Academy of Education named after Y. Altynsarin (Nur-Sultan, Kazakhstan), **H = 2**

RYZHAKOV Mikhail Viktorovich, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, academician of the Russian Academy of Education, Editor-in-chief of the journal «Standards and monitoring in education» (Moscow, Russia), **H = 2**

YESSIMZHANOVA Saira Rafikhevna, Doctor of Economics, Professor at the University of International Business (Almaty, Kazakhstan), **H = 3**.

Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan.

ISSN 2518-1467 (Online), ISSN 1991-3494 (Print).

Owner: RPA «National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan» (Almaty). The certificate of registration of

a periodical printed publication in the Committee of information of the Ministry of Information and Communications of the Republic of Kazakhstan **No. 16895-Ж**, issued on 12.02.2018.

Thematic focus: *it is dedicated to research in the field of social sciences.*

Periodicity: 6 times a year.

Circulation: 300 copies.

Editorial address: 28, Shevchenko str., of. 220, Almaty, 050010, tel. 272-64-19

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en/>

© National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan,

2023 Address of printing house: ST «Aruna», 75, Muratbayev str, Almaty.

МАЗМҰНЫ

ПЕДАГОГИКА

Ә.И. Әбілғаева, А.Ж. Нурсафина БОЛАШАҚ БИОЛОГ МҰҒАЛІМДЕРІН ЦИФРЛЫҚ КОНТЕНТТЕРДІ ПАЙДАЛАНУҒА КӘСІБИ ДАЯРЛАУДЫҢ ДИДАКТИКАЛЫҚ ЖҮЙЕСІ	11
Д.О. Айтенова, А.П. Мынбаева, Г.А. Белгибаева ЖОО “ҚАЗАҚ ӘДБИЕТІ ТАРИХЫ” КУРСЫН ОҚЫТУ БОЙЫНША ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСТАНЫМДАР	25
Ш.Ж. Арзымбетова, А.К. Оралбекова, С.Л. Махмудова, К.И. Махмутова ИНКЛЮЗИВТІ БІЛІМ БЕРУ ЖАҒДАЙЫНДА ПЕДАГОГТАРДЫҢ АҚПАРАТТЫҚ– КОММУНИКАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ (АКТ) ПАЙДАЛАНУ ДАЯРЛЫҒЫ	37
Ж.М.-А. Асылбекова, Т.Ә. Әпендиев, В.В. Козина ҚАЗАҚСТАНДА ҰЛТТЫҚ ИНДУСТРИЯЛЫҚ КАДРЛАРДЫ ІРКТЕУ ЖӘНЕ ДАЯРЛАУ ТУРАЛЫ МӘСЕЛЕГЕ (1917–1926 жж.)	48
К.Г. Балгинбаева, А.М. Мубаракوف ГЕОГРАФИЯ САБАҚТАРЫНДА ЦИФРЛЫҚ ҚҰРАЛДАРДЫ ПАЙДАЛАНА ОТЫРЫП, ОҚУШЫЛАРДЫҢ ОҚУ ӘРЕКЕТІН БАСҚАРУ	67
А.А. Досқараева, О.Х. Мұхатова, А.К. Шашаев, Р. Жәлікқызы XIX ҒАСЫРДЫҢ II ЖАРТЫСЫ МЕН XX ҒАСЫРДЫҢ БАСЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҚОҒАМЫНДАҒЫ МҰҒАЛІМ ФЕНОМЕНІ	79
Г.Т. Ерсұлтанова, М.К. Джандильдинов, Ж. Жылтырова, М. Аймағамбетова, А. Бахтияр ОҚУШЫЛАРДЫ ТОПТАСТЫРУДЫҢ ЫНТАЛАНДЫРУШЫ ӘЛЕУЕТІ (A2 ДЕҢГЕЙІ)	98
Р. Жилмағамбетова, А. Мубаракوف, Ж. Копеев, А. Алимгагамбетова ЖЕКЕ БЕЙІМДЕЛГЕН ОҚЫТУ ЖҮЙЕЛЕРІН ПАЙДАЛАНА ОТЫРЫП, ОҚУ ПРОЦЕСІН БАСҚАРУ	115
С.Ж. Ибадуллаева, Л.Б. Раманова, Н.Д. Андреева, М.Т. Сулейменова, Ж.Ж. Избасарова КӨПТІЛДІ БІЛІМ БЕРУДЕ БИОЛОГ МАМАНДАРДЫ ДАЯРЛАУ ҮРДСІНДЕ КӘСІБИ ҚҰЗРЕТТІЛІКТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ	123
А.А. Калиева, Л.Е. Базарбаева, Х.Т. Кенжебек ФИЗИКА КУРСЫНДА ВЕКТОРЛАРДЫ ҚОЛДАНА ОТЫРЫП ЭЛЕКТРОДИНАМИКА ЕСЕПТЕРІН ШЕШУ ӘДІСТЕМЕСІ	134
Б.С. Қапсан, К.А.Жумагулова, А.Д. Майматаева БОЛАШАҚ БИОЛОГ МҰҒАЛІМДЕРІНІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ МӘДЕНИЕТІН ІС-ӘРЕКЕТ АРҚЫЛЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУ	148
Э. Қауынбаева, С.В. Суматохин, М.Б. Аманбаева, Д.У. Сексенова, А.К. Даменова АҚПАРАТТЫҚ БІЛІМ БЕРУ АРҚЫЛЫ БИОЛОГ СТУДЕНТТЕРІНІҢ ЦИФРЛЫҚ МӘДЕНИЕТІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ	157
Г. Мұхаметқалиева, Г. Балтабаева, А. Алипбаева, Ж. Жумалиева, А.Т. Бакитов ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАР ЖӘНЕ СӨЙЛЕУ МӘДЕНИЕТІ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІНІҢ НЕГІЗІНДЕ ШЕТЕЛ ТІЛІН ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ	170
К. Мухтарқызы, Г.М. Абильдинова, Б.У. Қуанбаева МЕКТЕПТЕ ФИЗИКА САБАҚТАРЫНДА МОБИЛЬДІ ҚОСЫМШАЛАРДЫ ҚОЛДАНУДЫҢ АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫ	182
Р.К. Садықова, Ш.С. Қуанышбаева, А.А. Есімова СТУДЕНТТЕРДІҢ ШЕТ ТІЛІН ОҚУҒА ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҒЫН ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ПАЙДАЛАНУ АРҚЫЛЫ АРТТЫРУ	194
Н.Н. Салыбекова, Ғ.И. Исаев, А.И. Исаев, А.А. Қонаршаева БИОЛОГИЯЛЫҚ БІЛІМ БЕРУДЕ СЫНЫПТАН ТЫС ОҚЫТУДЫҢ ӘДІСТЕМЕЛІК НЕГІЗДЕРІ (ӨСІМДІКТЕР БӨЛІМІ МЫСАЛЫНДА)	207
Б.Б. Саримбаева, Г.У. Кеубасова, Р.Ш. Избасарова, Р. Джунусова РЕФЛЕКСИЯ ҚАБІЛЕТІН ДАМУҒА ҮШІН БИОЛОГИЯ СТУДЕНТТЕРІН ӘДІСТЕМЕЛІК ДАЙЫНДАУДА КЕЙС ТЕХНОЛОГИЯСЫН ҚОЛДАНУ	221
Б.Т. Темірхан, М.Т. Велямов	

БИОТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕРДІ ҚОЛДАНУ НЕГІЗІНДЕ БИОЛОГИЯНЫ ОҚЫТУ ӘДІСІ (СӘБІЗ СЫҒЫНДЫСЫНАН ПЕКТИН ҚҰРАМДЫ ЭКСТРАКТИНІ АЛУ МЫСАЛЫНДА).....	231
К.Т. Туенбаева, А.С. Уалтаева, Н.Ш. Көлбаев ЭЛЕКТРОНДЫҚ КІТАПХАНАНЫҢ ИНФОЛОГИЯЛЫҚ МОДЕЛІНІҢ ПЕДАГОГИКАДАҒЫ МӘНІ.....	243

ЭКОНОМИКА

А.А. Абдикадинова, Л.М. Сембиева, Ж.Т. Темірханов ҒЫЛЫМ ДАМУЫНЫҢ КӨРСЕТКІШТЕРІ: БАҒДАРЛАМАЛЫҚ ҚҰЖАТТАРҒА ШОЛУ.....	255
С.Н. Абиева, М.А. Қанабекова, А.М. Сапарбаева ҚАЗАҚСТАНДА САЛЫҚ САЛУ РЕЖИМДЕРІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІН ТАЛДАУ.....	266
Л.Т. Ақильжанова, А.М. Рахметова, Н.К. Саркулова, Г.А. Райханова ӨНІРДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ ПРОЦЕСТЕРДІ МЕМЛЕКЕТТІК БАСҚАРУ (ҚАЗАҚСТАН ЖӘНЕ ШЕТЕЛДІК ТӘЖІРИБЕ).....	278
Г.Н. Аппақова, Д.Б. Калтаева, Г.А. Муратбаева, Е.Н. Несіпбеков, Ғ.Е. Керімбек КОМПАНИЯНЫҢ АҚША АҒЫНДАРЫН БАСҚАРУДЫҢ НЕГІЗГІ БАСЫМДЫЛЫҚТАРЫ.....	289
М.Т. Баймағанбетова МҮНАЙ БАҒАСЫНДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕРДІҢ НАҚТЫ ВАЛЮТА БАҒАМЫНА ҰЗАҚ МЕРЗІМДЕГІ ӨСЕРІН ТАЛДАУ.....	300
З.Р. Башу, Л.М. Сембиева, С.К. Тажикенова, Г. Тажбенова, Б.А. Жұматаева МЕМЛЕКЕТТІК ҚАРАЖАТТАРДЫ ПАЙДАЛАНУ ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ ҮШІН СТРАТЕГИЯЛЫҚ АУДИТ ҚАЖЕТТІЛІГІ.....	310
Г.М. Бейсембаева, В.П. Шеломенцева, Ж.К. Алтайбаева, Г.К. Бейсембаева, Э.Е. Ахметова КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ МЕКЕМЕЛЕРІНІҢ ҚАРЖЫЛЫҚ ТҮРАҚТЫЛЫҒЫН БАҒАЛАУДЫҢ ПРАКТИКАЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ.....	322
А.Ж. Бұхарбаева, Г.Н. Бисембаева, А.К. Оралбаева, Р.К. Айтманбетова, Б.К. Нурмағанбетова ЦИФРЛАНДЫРУ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫНДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТІ ЖАНДАНДЫРУ ТӘСІЛІ РЕТІНДЕ.....	333
Н.А. Гумар, М.Д. Каримова, А.А. Мауқенова, А.П. Бейсенов, У.С. Ерназарова ЦИФРЛЫҚ ЭКОНОМИКАҒА КӨШҮ САЯСАТЫНЫҢ ІСКЕ АСЫРЫЛУЫН БАҒАЛАУ.....	344
Б.М. Жұрынов ЖОБАЛАР АРҚЫЛЫ СЕРІКТЕСТІК БИЗНЕС ЖЕЛІЛЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ПРОБЛЕМАЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	354
З.О. Имамбаева, А.А. Айдаралиева, М.Д. Сайымова, Ж.З. Баймұқашева, Д.А. Бекешева ҚАЗАҚСТАН ЭКОНОМИКАСЫНЫҢ САЛАЛАРЫН ЦИФРЛАНДЫРУ.....	377
А. Ксембаева, Ж. Бабажанова, С. Серикбаев, Б. Қуантқан, Б. Шошай ӨНІРДІҢ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫН ТҮРАҚТЫ ДАМУЫ БАҒЫТТАРЫ.....	389
Yildirim Kürşat, T.Ə. Əpenдиев, O. Қуанбай ТҮРКИЯ РЕСПУБЛИКАСЫ ХАЛҚЫНЫҢ ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ДАМУЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	402
Г.С. Мукина, М.Б. Султанова, Г.Д. Баяндина, Л.З. Паримбекова, А.К. Бақпаева ШАҒЫН ЖӘНЕ ОРТА БИЗНЕС КӘСІПОРЫНДАРЫНЫҢ ӨЗГЕРМЕЛІ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ОРТАҒА ДАЙЫНДЫҒЫН БАҒАЛАУ ӘДІСТЕМЕСІ: ҚАРЖЫЛЫҚ-БАСҚАРУ АСПЕКТІСІ.....	416
Г.А. Рахимжанова АДАМИ КАПИТАЛ ТИІМДІЛІГІНІҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	430
Ф.Д. Салқынбаева, Г.Ж. Таяуова, М.Д. Сайымова, Ғ.Б. Абдишова, А.А. Мақенова ЖАСТАР КӘСІПКЕРЛІГІН ДАМУЫ ЖАСТАР ЖҰМЫССЫЗДЫҒЫ ПРОБЛЕМАЛАРЫН ШЕШУДІҢ ТИІМДІ ТӘСІЛІ.....	440
Т.С. Соқира, Ж.Ж. Бельгибаева, Х.Н. Сансызбаева, Л.Ж. Аширбекова, Г.С. Смағұлова, ПАНДЕМИЯНЫҢ ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ПРОЦЕСТЕРГЕ ӨСЕРІН БАҒАЛАУ.....	451
Р.Ш. Тахтаева, М.А. Баяндин, Г.К. Демеуова, А.О. Алиева, М.К. Шакибаев ҚАЗАҚСТАННЫҢ ТУРИЗМ ИНДУСТРИЯСЫ КӘСІПОРЫНДАРЫНЫҢ БӨСЕКЕГЕ ҚАБЫЛЕТТІЛІГІН АРТТЫРУ ФАКТОРЫ РЕТІНДЕ КОРПОРАТИВТІК МӘДЕНИЕТТІ КАЛЫПТАСТЫРУ.....	463

СОДЕРЖАНИЕ

ПЕДАГОГИКА

Ә.И. Әбілғаева, А.Ж. Нурсафина ДИДАКТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ– БИОЛОГОВ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ЦИФРОВОГО КОНТЕНТА.....	11
Д.О. Айтенова, А.П. Мынбаева, Г.А. Белгибаева МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ ПО ПРЕПОДАВАНИЮ КУРСА «ИСТОРИЯ КАЗАХСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ» В ВУЗАХ.....	25
Ш.Ж. Арзымбетова, А.К. Оралбекова, С.Л. Махмудова, К.И. Махмудова ГОТОВНОСТЬ ПЕДАГОГОВ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ИНФОРМАЦИОННО–КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ (ИКТ) В УСЛОВИЯХ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ.....	37
Ж.М.-А. Асылбекова, Т.А. Апендиев, В.В. Козина К ВОПРОСУ О ПОДБОРЕ И ПОДГОТОВКЕ НАЦИОНАЛЬНЫХ ИНДУСТРИАЛЬНЫХ КАДРОВ В КАЗАХСТАНЕ (1917–1926 гг.).....	48
К.Г. Балгинбаева, А.М. Мубараков УПРАВЛЕНИЕ УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ УЧАЩИХСЯ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ЦИФРОВЫХ ИНСТРУМЕНТОВ НА УРОКАХ ГЕОГРАФИИ.....	67
А.А. Доскараева, О.Х. Мухатова, А.К. Шашаев, Р. Жәліқызы ФЕНОМЕН УЧИТЕЛЯ В КАЗАХСКОМ ОБЩЕСТВЕ II ПОЛОВИНЫ XIX-НАЧАЛА XX ВЕКОВ.....	79
Г.Т. Ерсұлтанова, М.К. Джандильдинов, Ж. Жылытырова, М. Аймагамбетова, А. Бахтияр МОТИВАЦИОННЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ГРУППОВОГО ОБУЧЕНИЯ УЧАЩИХСЯ (УРОВЕНЬ А2)	98
Р. Жилмагамбетова, А. Мубараков, Ж. Копеев, А. Алимагамбетова УПРАВЛЕНИЕ ПРОЦЕССОМ ОБУЧЕНИЯ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ АДАПТИВНЫХ ПЕРСОНАЛИЗИРОВАННЫХ СИСТЕМ ОБУЧЕНИЯ.....	115
С.Ж. Ибадуллаева, Л.Б. Раманова, Н.Д. Андреева, М.Т. Сулейменова, Ж.Ж. Избасарова ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ В ПРОЦЕССЕ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ–БИОЛОГОВ ПРИ ПОЛИЯЗЫЧНОМ ОБУЧЕНИИ.....	123
А.А. Калиева, Л.Е. Базарбаева, Х.Т. Кенжебек МЕТОДИКА РЕШЕНИЯ ЗАДАЧ ЭЛЕКТРОДИНАМИКИ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ВЕКТОРОВ В КУРСЕ ФИЗИКИ.....	134
Б.С. Каплан, К.А.Жумагулова, А.Д. Майматаева ФОРМИРОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ КУЛЬТУРЫ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ БИОЛОГИИ ЧЕРЕЗ ИХ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ.....	148
Э. Кауынбаева, С.В. Суматохин, М.Б. Аманбаева, Д.У. Сексенова, А.К. Даменова ФОРМИРОВАНИЕ ЦИФРОВОЙ КУЛЬТУРЫ СТУДЕНТОВ–БИОЛОГОВ ПОСРЕДСТВОМ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБРАЗОВАНИЯ.....	157
Г. Мухаметкалиева, Г. Балтабаева, А. Алипбаева, Ж. Жумалиева, А. Т. Бакитов МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА НА ОСНОВЕ НАЦИОНАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ И ОСОБЕННОСТЕЙ КУЛЬТУРЫ РЕЧИ.....	170
К. Мухтарқызы, Г.М. Абильдинова, Б.У. Куанбаева ПРЕИМУЩЕСТВА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МОБИЛЬНЫХ ПРИЛОЖЕНИЙ НА УРОКАХ ФИЗИКИ В ШКОЛЕ.....	182
Р.К. Садыкова, Ш.С. Куаньшбаева, А.А. Есимова ПОВЫШЕНИЕ МОТИВАЦИИ СТУДЕНТОВ К ИЗУЧЕНИЮ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ НОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	194
Н.Н. Салыбекова, Г.И. Исаев, А.И. Исаев, А.А. Конаршаева МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ВНЕКЛАССНОГО ОБУЧЕНИЯ В БИОЛОГИЧЕСКОМ ОБРАЗОВАНИИ (НА ПРИМЕРЕ ОТДЕЛА РАСТЕНИЙ).....	207
Б.Б. Саримбаева, Г.У. Кеубасова, Р.Ш. Избасарова, Р. Джунусова ПРИМЕНЕНИЕ ТЕХНОЛОГИИ КЕЙСОВ В МЕТОДИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКЕ СТУДЕНТОВ–БИОЛОГОВ ДЛЯ РАЗВИТИЯ СПОСОБНОСТИ К РЕФЛЕКСИИ.....	221
Б.Т. Темирхан, М.Т. Велямов	

СПОСОБ ПРЕПОДАВАНИЯ БИОЛОГИИ, ОСНОВАННЫЙ НА ИСПОЛЬЗОВАНИИ БИОТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ (НА ПРИМЕРЕ ПОЛУЧЕНИЯ ПЕКТИНОСОДЕРЖАЩЕГО ЭКСТРАКТА ИЗ ЭКСТРАКТА МОРКОВИ).....	231
К.Т. Туенбаева, А.С. Уалтаева, Н.Ш. Колбаев	
ЗНАЧЕНИЕ ИНФОЛОГИЧЕСКОЙ МОДЕЛИ ЭЛЕКТРОННОЙ БИБЛИОТЕКИ В ПЕДАГОГИКЕ.....	243

ЭКОНОМИКА

А.А. Абдикадирова, Л.М. Сембиева, Ж.Т. Темирханов	
ПОКАЗАТЕЛИ РАЗВИТИЯ НАУКИ: ОБЗОР ПРОГРАММНЫХ ДОКУМЕНТОВ.....	255
С.Н. Абиева, М.А. Канабекова, А.М. Сапарбаева	
АНАЛИЗ ОСОБЕННОСТЕЙ РЕЖИМОВ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ В КАЗАХСТАНЕ.....	266
Л.Т. Акильжанова, А.М. Рахметова, Н.К. Саркулова, Г.А. Райханова	
ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ В РЕГИОНЕ (КАЗАХСТАН И ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ).....	278
Г.Н. Аппакова, Д.Б. Калтаева, Г.А. Муратбаева, Е.Н. Несипбеков, Г.Е. Керимбек	
ОСНОВНЫЕ ПРИОРИТЕТЫ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ КОМПАНИИ.....	289
М.Т. Баймаганбетова	
АНАЛИЗ ДОЛГОСРОЧНОГО ВЛИЯНИЯ ИЗМЕНЕНИЙ ЦЕН НА НЕФТЬ НА РЕАЛЬНЫЙ ОБМЕННЫЙ КУРС.....	300
З.Р. Башу, Л.М. Сембиева, С.К. Тажикенова, Г. Тажбенова, Б.А. Жуматаева	
НЕОБХОДИМОСТЬ ВНЕДРЕНИЯ СТРАТЕГИЧЕСКОГО АУДИТА ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ.....	310
Г.М. Бейсембаева, В.П. Шеломенцева, Ж.К. Алтайбаева, Г.К. Бейсембаева, Э.Е. Ахметова	
ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ОЦЕНКИ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ.....	322
А.Ж. Бухарбаева, Г.Н. Бисембаева, А.К. Оралбаева, Р.К. Айтманбетова, Б.К. Нурмаганбетова	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ КАК СПОСОБ АКТИВИЗАЦИИ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ.....	333
Н.А. Гумар, М.Д. Каримова, А.А. Маукенова, А.П. Бейсенов, У.С. Ерназарова	
ОЦЕНКА РЕАЛИЗАЦИИ ПОЛИТИКИ ПО ПЕРЕХОДУ В ЦИФРОВУЮ ЭКОНОМИКУ.....	344
Б.М. Журьнов	
ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ ФОРМИРОВАНИЯ ПАРТНЁРСКИХ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИХ СЕТЕЙ ЧЕРЕЗ ПРОЕКТЫ.....	354
З.О. Имамбаева, А.А. Айдаралиева, М.Д. Сайымова, Ж.З. Баймукашева, Д.А. Бекешева	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ ОТРАСЛЕЙ ЭКОНОМИКИ КАЗАХСТАНА.....	377
А. Ксембаева, Ж. Бабажанова, С. Серикбаев, Б. Қуантқан, Б. Шошай	
НАПРАВЛЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА РЕГИОНА.....	389
Yildirim Kürşat, T.A. Апендиев, О. Қуанбай	
ДЕМОГРАФИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ НАСЕЛЕНИЯ ТУРЕЦКОЙ РЕСПУБЛИКИ И ЕГО ОСОБЕННОСТИ.....	402
Г.С. Мукина, М.Б. Султанова, Г.Д. Баяндина, Л.З. Паримбекова, А.К. Бакпаева	
МЕТОДИКА ОЦЕНКИ ГОТОВНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА К ИЗМЕНЧИВОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СРЕДЕ: ФИНАНСОВО-УПРАВЛЕНЧЕСКИЙ АСПЕКТ.....	416
Г.А. Рахимжанова	
ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА.....	430
Ф.Д. Салкынбаева, Г.Ж. Таяуова, М.Д. Сайымова, Г.Б. Абдишова, А.А. Макенова	
РАЗВИТИЕ МОЛОДЕЖНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА ЭФФЕКТИВНЫЙ СПОСОБ РЕШЕНИЯ ПРОБЛЕМ МОЛОДЕЖНОЙ БЕЗРАБОТИЦЫ.....	440
Т.С. Сокира, Ж.Ж. Бельгибаева, Х.Н. Сансызбаева, Л.Ж. Аширбекова, Г.С. Смагулова	
ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ПАНДЕМИИ НА ДЕМОГРАФИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ В КАЗАХСТАНЕ.....	451
Р.Ш. Тахтаева, М.А. Баяндин, Г.К. Демеуова, А.О. Алиева, М.К. Шакибаев	
ФОРМИРОВАНИЕ КОРПОРАТИВНОЙ КУЛЬТУРЫ КАК ФАКТОРА ПОВЫШЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ТУРИНДУСТРИИ КАЗАХСТАНА.....	463

CONTENTS

PEDAGOGY

A. Abiltayeva, A. Nursafina DIDACTIC SYSTEM OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS –BIOLOGISTS FOR THE USE OF DIGITAL CONTENT.....	11
D. Aitenova, A. Mynbaeva, G. Belgibaeva METHODOLOGICAL RECOMMENDATIONS ON TEACHING THE COURSE "HISTORY OF KAZAKH LITERATURE" OF THE UNIVERSITY OF UNIVERSITY.....	25
Sh.Zh. Arzymbetova, A.K. Oralbekova, S.L. Makhmudova, K.I. Mahmutova READINESS OF TEACHERS TO USE INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES (ICT) IN CONDITIONS OF INCLUSIVE EDUCATION.....	37
Zh.M. Asylbekova, T.A. Apendiyev, V.V. Kozina TO THE QUESTION OF THE SELECTION AND TRAINING OF THE NATIONAL INDUSTRIAL PERSONNEL IN KAZAKHSTAN (1917–1926).....	48
K.G. Balginbayeva, A.M. Mubarakov MANAGEMENT OF STUDENTS' LEARNING ACTIVITIES USING DIGITAL TOOLS IN GEOGRAPHY LESSONS.....	67
A.A. Doskaraeva, O.H. Mukhatova, A.K. Shashaev, R. Zhalikyzy THE PHENOMENON OF TEACHER IN THE KAZAKH SOCIETY (SECOND HALF OF THE XIX–EARLY XX CENTURIES).....	79
G. Yersultanova, M. Jandildinov, Zh. Zhylytyrova, M. Aimagambetova, A. Bakhtiyar MOTIVATING POTENTIAL OF GROUPING LEARNERS (A2 LEVEL).....	98
R. Zhilmagambetova, A. Mubarakov, Z. Kopeyev, A. Alimagambetova MANAGEMENT OF THE LEARNING PROCESS USING ADAPTIVE PERSONALIZED LEARNING SYSTEMS.....	115
S.Zh. Ibadullayeva, L.B. Ramanova, N.D. Andreeva, M.T. Suleimenova, Zh.Zh. Izbasarova FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCES IN THE PROCESS OF TRAINING SPECIALISTS-BIOLOGISTS IN MULTILINGUAL EDUCATION.....	123
A.A. Kaliyeva, L.E. Bazarbayeva, Kh.T. Kenzhebek METHODOLOGY FOR SOLVING PROBLEMS OF ELECTRODYNAMICS USING VECTORS IN THE COURSE OF PHYSICS.....	134
B. Kaplan, K. Zhumagulova, A. Maymataeva FORMATION OF INNOVATIVE EDUCATIONAL CULTURE OF FUTURE BIOLOGY TEACHERS THROUGH THEIR ACTIVITIES.....	148
E. Kauynbayeva, S.V. Sumatokhin, M.B. Amanbayeva, D.U. Seksenova, A.K. Damenova FORMATION OF DIGITAL CULTURE OF BIOLOGY STUDENTS THROUGH INFORMATION EDUCATION.....	157
G. Mukhametkaliyeva, G. Baltabayeva, A. Alipbayeva, Zh. Zhumaliyeva, A. Bakitov METHODS OF TEACHING A FOREIGN LANGUAGE BASED ON NATIONAL VALUES AND FEATURES OF SPEECH CULTURE.....	170
K. Mukhtarkyzy, G. Abildinova, B. Kuanbayeva ADVANTAGES OF USING MOBILE APPS IN PHYSICS LESSONS AT SCHOOL.....	182
R.K. Sadykova, Sh.S. Kuanyshbayeva, A.A. Essimova INCREASING STUDENTS' MOTIVATION TO LEARN A FOREIGN LANGUAGE USING NEW TECHNOLOGIES.....	194
N.N. Salybekova, G.I. Issayev, A.I. Issayev, A.A. Konarshayeva METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF EXTRACURRICULAR EDUCATION IN BIOLOGICAL EDUCATION (BY THE EXAMPLE OF THE DEPARTMENT OF PLANTS).....	207
B. Sarimbayeva, G. Keubassova, R. Isbasarova, R. Junussova THE USE OF CASE TECHNOLOGY IN THE METHODOLOGICAL TRAINING OF BIOLOGY STUDENTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE ABILITY TO REFLECT.....	221
B. Temirkhan, M. Velyamov	

METHOD OF TEACHING BIOLOGY BASED ON THE USE OF BIOTECHNOLOGY RESEARCH (ON THE EXAMPLE OF OBTAINING A PECTIN-CONTAINING EXTRACT FROM CARROT EXTRACT).....	231
K.T. Tuenbayeva, A.S. Ualtayeva, N.Sh. Kolbayev THE SIGNIFICANCE OF THE INFOLOGICAL MODEL OF THE ELECTRONIC LIBRARY IN PEDAGOGY.....	243

EKONOMICS

A.A. Abdikadirova, L.M. Sembiyeva, Zh.T. Temirkhanov INDICATORS FOR SCIENCE DEVELOPMENT: A REVIEW OF POLICY DOCUMENTS.....	255
S.N. Abieva, M.A. Kanabekova, A.M. Saparbayeva ANALYSIS OF THE PECULIARITIES OF TAX REGIMES IN KAZAKHSTAN.....	266
L.T. Akilzhanova, A.M. Rakhmetova, N.K. Sarkulova, G.A. Raikhanova STATE MANAGEMENT OF INFORMATION PROCESSES IN THE REGION (KAZAKHSTAN AND FOREIGN EXPERIENCE).....	278
G. Appakova, D. Kaltaeva, G. Muratbayeva, Ye. Nesipbekov, G. Kerimbek MAIN PRIORITIES OF THE COMPANY'S CASH FLOW MANAGEMENT.....	289
M.T. Baimaganbetova ANALYSIS OF THE LONG-TERM IMPACT OF CHANGES IN OIL PRICES ON THE REAL EXCHANGE RATE.....	300
Z. Bashu, L. Sembiyeva, S. Tazhikenova, G. Tazhbenova, B. Zhumatayeva THE NEED TO IMPLEMENT A STRATEGIC AUDIT IN ORDER TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF THE EXECUTION OF PUBLIC FUNDS.....	310
Г.М. Бейсембаева, В.П. Шеломенцева, Ж.К. Алтайбаева, Г.К. Бейсембаева, Э.Е. Ахметова КӨСПІТІК БІЛІМ БЕРУ МЕКЕМЕЛЕРІНІҢ ҚАРЖЫЛЫҚ ТҮРАҚТЫЛЫҒЫН БАҒАЛАУДЫҢ ПРАКТИКАЛЫҚ АСПЕКТІЛЕРІ.....	322
A.Zh. Bukharbayeva, G.N. Bisembayeva, A.K. Oralbayeva, R.K. Aitmanbetova, B.K. Nurmaganbetova DIGITALIZATION AS A WAY TO ACTIVATE INNOVATIVE ACTIVITY IN AGRICULTURE.....	333
N.A. Gumar, M.D. Karimova, A.A. Maukenova, A.P. Beisenov, U.S. Yernazarova EVALUATION OF THE IMPLEMENTATION OF THE POLICY ON TRANSITION TO THE DIGITAL ECONOMY.....	344
B.M. Zhurynov PROBLEMATIC ISSUES OF FORMING PARTNER BUSINESS NETWORKS THROUGH PROJECTS.....	354
Z.O. Imanbayeva, A.A. Aidaraliyeva, M.D. Saiymova, Z. Baimukasheva, D.A. Bekesheva DIGITALIZATION OF THE SECTORS OF THE ECONOMY OF KAZAKHSTAN.....	377
A. Xembayeva, Zh. Babazhanova, S. Serikbayev, B. Kuantkan, B. Shoshay DIRECTIONS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF AGRICULTURE IN THE REGION.....	389
Kürsat Yıldırım, T. Apendiyev, O. Kuanbay DEMOGRAPHIC DEVELOPMENT OF THE POPULATION OF THE REPUBLIC OF TURKEY AND ITS FEATURES.....	402
G. Mukina, M. Sultanova, G. Bayandina, L. Parimbekova, A. Bakpayeva METHODOLOGY FOR ASSESSING THE READINESS OF SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES TO A VOLATILE ECONOMIC ENVIRONMENT: FINANCIAL AND MANAGERIAL ASPECT.....	416
G. Rakhimzhanova ECONOMIC FEATURES OF THE EFFICIENCY OF HUMAN CAPITAL.....	430
F.D. Salkynbayeva, G.Z. Tayauova, M.D. Saiymova, G.B. Abdishova, A.A. Makenova DEVELOPMENT OF YOUTH ENTREPRENEURSHIP AS AN EFFECTIVE WAY TO SOLVE THE PROBLEMS OF YOUTH UNEMPLOYMENT.....	440
T.S. Sokira, Zh.Zh. Belgibayeva, Kh.N. Sansyzbaeva, L.Zh. Ashirbekova, G.S. Smagulova ASSESSMENT OF THE PANDEMIC IMPACT ON DEMOGRAPHIC PROCESSES IN KAZAKHSTA.....	451
R.Sh. Takhtaeva, M.A. Bayandin, G.K. Demeuova, A. Aliyeva, M.K. Shakibayev FORMATION OF CORPORATE CULTURE AS A FACTOR OF INCREASING THE COMPETITIVENESS OF TOURISM INDUSTRY ENTERPRISES IN KAZAKHSTAN.....	463

© G. Appakova¹, D. Kaltaeva², G. Muratbayeva³, Ye. Nesipbekov⁴, G. Kerimbek^{5*}, 2023

¹Narxoz University, Kazakhstan, Almaty;

²Auezov University, Kazakhstan, Shymkent;

³Bolashak University, Kazakhstan, Kyzylorda;

⁴Eurasian Technological University, Kazakhstan, Almaty;

⁵Al-Farabi Kazakh National University, Kazakhstan, Almaty.

E-mail: kerimbek2009@mail.ru

MAIN PRIORITIES OF THE COMPANY'S CASH FLOW MANAGEMENT

Appakova Gulmira — PhD, professor. Narxoz University, Almaty, Kazakhstan

E-mail: ganek310@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0001-8512-3824>;

Kaltaeva Dana — Master of Economics, senior lecturer of the department "Finance". Auezov University

E-mail: dana_kaltaeva@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0001-7300-8992>;

Muratbayeva Gulmira — candidate of economic sciences. Kyzylorda University "Bolashak". Senior Lecturer of the Department of Economics, audit, business and management

E-mail: gulmira_murat@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-6317-6041>;

Nesipbekov Erkin — PhD, professor. Eurasian Technological University, head of the educational program "Tourism"

E-mail: nesipbekov@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0003-4766-5555>;

Kerimbek Galymzhan — candidate of economics. Al-Farabi Kazakh National University. Associate Professor of the Department of Finance and Accounting

E-mail: kerimbek2009@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0003-0563-8399>.

Abstract. The formation, regulation of movement, control and management of funds in the company is considered an urgent problem. One of the important issues in Kazakhstani companies is the effective management of cash flows affecting their financial stability. A prerequisite for the fruitful development of the company in connection with the development of competition is a properly organized management system, including the coordination of cash flows and financial management in its activities. The main task today is to raise and develop to the level of countries with developed market economies through the reliability and reliability of each of the indicators presented in the financial statements of the national company. One of the main problems in the country is the competitiveness of national companies and their entry into the world level. The choice of such a direction of scientific research becomes relevant especially in the modern conditions of the financial crisis that has engulfed the world at the present time. At the same time, despite a number of scientific concepts accumulated to date in this area, due to the lack of new approaches to the issue of assessing the economic condition of an economic entity, as well as the development and improvement of the mechanism for managing and regulating the flow of cash flows of companies and organizations, the organization and planning of the company's cash flow management system, ensuring their production and economic activities, the issues of effective use of the drug still require full study.

Keywords: funds, capital, cash flow, cash, equity, borrowed capital, income, expense, loss

© Г.Н. Аппақова¹, Д.Б. Калтаева², Г.А. Муратбаева³, Е.Н. Несіпбеков⁴,
Ғ.Е. Керімбек^{5*}, 2023

¹Нархоз университеті, Қазақстан, Алматы;

²М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университеті, Қазақстан, Шымкент;

³Болашақ университеті, Қазақстан, Қызылорда;

⁴Еуразия технологиялық университеті, Қазақстан, Алматы;

⁵Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Қазақстан, Алматы.

E-mail: kerimbek2009@mail.ru

КОМПАНИЯНЫҢ АҚША АҒЫНДАРЫН БАСҚАРУДЫҢ НЕГІЗГІ БАСЫМДЫЛЫҚТАРЫ

Аннотация. Компанияда ақша қаражаттарын қалыптастыру, қозғалысын реттеу, бақылау және басқару өзекті мәселе болып саналады. Қазақстандық компанияда маңызды мәселелердің бірі — олардың қаржылық тұрақтылығына әсер ететін ақша қаражаттары ағындарын тиімді басқару. Компанияның арасында бәсекелестіктің дамуына байланысты компанияның жемісті дамуының алғы шарты — өз қызметіндегі ақша ағындарын үйлестіру мен қаржылық басқаруды қамтитын дұрыс ұйымдастырылған басқару жүйесі. Осыған орай бүгінгі күннің негізгі міндеті — ұлттық компанияның қаржылық есептіліктерінде берілетін әрбір көрсеткіштердің дұрыстығы мен нақтылығы арқылы дамыған нарықтық экономикасы бар елдердің деңгейіне дейін көтеру және дамыту. Компанияда ақша қаражаттары ағындарын есепке алудың, оларды бағалаудың, есептің дұрыс ұйымдастырылуының басты мәселесі — осы қаржы қаражаттарының дұрыс жіктелінуі және оларды бағалауда халықаралық бір стандарттың болуын нақтылау мәселесі. Елімізде ұлттық компанияның бәсекеге қабілеттілігі және олардың әлемдік деңгейге шығуы өткір мәселенің бірі. Сондықтан компанияның негізгі қозғаушы элементі ретінде ақша ағындарының түсінігі мен теориялық мәні, олардың жіктелінуі мен бағалануы, есепке алу ерекшелігі, есепті ұйымдастыру күрделілігі мәселелерін қарастыру бүгінгі күнде өзекті іс-тәжірибелік маңызға ие, ал бұл, өз кезегінде, ғылыми-зерттеу тақырыбын анықтауға негіз болды. Ғылыми-зерттеудің осындай бағытын таңдау теориялық-тәжірибелік тұрғыдан, сондай-ақ тақырыптың маңыздылығын, мазмұндылығын ашып және қазіргі кезде әлемді шарпыған қаржылық дағдарыс жағдайында өзекті болуда. Осы сала бойынша қазіргі уақытқа дейін жинақталған бірқатар ғылыми тұжырымдаманың барлығына қарамастан, шаруашылық жүргізуші субъектінің экономикалық жай-күйін бағалау, сонымен қатар компаниялар мен ұйымдардың ақша ағындары қозғалысын басқару мен реттеу механизмін дамыту және жетілдіру мәселесіне қатысты жаңа көзқарастардың жеткіліксіз болуына байланысты, компанияның ақша ағындарын басқару жүйесін ұйымдастыру мен жоспарлау, оларды өндірістік-шаруашылық қызметті қамтамасыз етуде тиімді қолдану мәселелері әлі де толық зерттеуді қажет етеді.

Түйін сөздер: қаражат, капитал, ақша ағыны, ақша қаражаты, меншікті капитал, қарыз капиталы, табыс, шығын, залал

© Г.Н. Аппакова¹, Д.Б. Калтаева², Г.А. Муратбаева³, Е.Н. Несипбеков⁴,
Г.Е. Керимбек^{5*}, 2023

¹Университет Нархоз, Казахстан, Алматы;

²Южно-Казахстанский университет им. М. Ауэзова, Казахстан, Шымкент;

³Университет Болашак, Казахстан, Кызылорда;

⁴Евразийский технологический университет, Казахстан, Алматы;

⁵Казахский национальный университет им. аль-Фараби, Казахстан, Алматы.

E-mail: kerimbek2009@mail.ru

ОСНОВНЫЕ ПРИОРИТЕТЫ УПРАВЛЕНИЯ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ КОМПАНИИ

Аннотация. Формирование, регулирование движения, контроль и управление денежными средствами в компании считается актуальной проблемой. Одним из важных вопросов в казахстанских компаниях является эффективное управление денежными потоками, влияющими на их финансовую стабильность. Предпосылкой плодотворного развития компании в связи с развитием конкуренции является правильно организованная система управления, включающая координацию денежных потоков и финансовое управление в своей деятельности. Основной задачей на сегодняшний день является повышение и развитие до уровня стран с развитой рыночной экономикой через достоверность и достоверность каждого из показателей, представляемых в финансовых отчетах национальной компании. В стране одной из основных проблем является конкурентоспособность национальных компаний и их выход на мировой уровень. Поэтому рассмотрение вопросов теоретического значения денежных потоков, как основного движущего элемента капитала компании, их классификации, оценки, специфики и сложности организации учета имеет актуальное на сегодняшний день практическое значение, что, в свою очередь, послужило основой для определения темы исследования. Выбор такого направления научных исследований становится актуальным особенно в современных условиях финансового кризиса, охватившего мир в настоящее время. В то же время, несмотря на целый ряд научных концепций, накопленных к настоящему времени в данной сфере, в связи с недостаточностью новых подходов к вопросу оценки экономического состояния хозяйствующего субъекта, а также развития и совершенствования механизма управления и регулирования движения денежных потоков компаний и организаций, организации и планирования системы управления денежными потоками компании, обеспечения их производственно-хозяйственной деятельностью вопросы эффективного применения препарата еще требуют полного изучения.

Ключевые слова: средства, капитал, денежный поток, денежные средства, собственный капитал, заемный капитал, доход, расход, убыток

Introduction

Currently, it is necessary to carry out in-depth scientific research, which ensures the creation of methodological bases and theoretical explanations for the analysis of cash flows of business entities and its management, as well as the implementation of new solutions using the achievements of the world economy (Brigham et al., 2009).

As a result of scientific research conducted in the field of financial management, increasing the efficiency of the company's cash flow management is based on the following basic rules: cash flows include economic activity in all aspects of the company; effective cash flow management ensures financial balance in the company's strategic development process; rational formation of cash flows helps to increase the momentum of the company's operational

process; effective cash flow management reduces the company's dependence on debt capital; cash flow management is the main financial mechanism for increasing capital turnover of the company; effective decision-making in cash flow management reduces the risk of company insolvency; effective forms of management of free balances of monetary assets allow the company to earn additional income (James et al., 2008).

The main positions of the company in the process of managing cash flows: the position of information accuracy; position to ensure balance; position to ensure efficiency; position to ensure elimination; position of conformity. On the basis of these principles, the actual management process of the company is formed. Its main goal is to ensure the financial stability of the company in the process of development. The company's cash flow management process consists of 5 main stages: providing a complete and accurate calculation of cash flows, as well as reporting; analysis of cash flows in the past period; optimization of the company's cash flows; planning the company's cash flows, depending on their types; providing effective control over cash flows (Blank, 2004).

At the same time, the company's cash flow management policy is considered as a part of the general current asset management policy and is formed in the process of influencing financial relations on the dynamics and magnitude of their changes. The results of the study on the theory and practice of operational cash flow management of the company show that it is aimed at solving the following three main problems: forecasting and planning the need for cash flows; acceleration of the company's cash flow; ensuring the rational use of temporary cash balances and minimizing the loss of monetary assets due to inflation.

Based on the literature sources used in the research, the company's forecasting consists of four stages: determination of planned positive cash flows; determination of planned negative cash flows; calculation of planned net cash flows; solving the issues of form and timing of mobilization of additional financial resources.

The main part. In the company, the cash flow budget is the main tool of the company's short-term financial management. This budget shows the income of all entities, including: financing from buyers and customers, owners and lenders, payments to suppliers and contractors, budget payments, settlements with employees, payment of loans and debts, interest payments, etc. Therefore, financial management in the company relies on the data of the cash flow budget as the main document, because the forms of settlement with all counterparties are approved in it (Kovalev, 2010).

In addition, with the help of these services, the company's financial activity solves the following activities: providing the necessary amount of financial resources to increase the company's business activity and support its normal operation, as well as financing investment activities; organization of execution and settlement of all current financial obligations; analysis of internal financial control and creation and use of financial resources; increasing the profitability of using the company's assets, ensuring the preservation of working capital.

In the company, the system of effective cash management consists of calculating the financial cycle in financial management, cash flow analysis, and cash forecasting. Models created in the theory of fund management and allowing to optimize the amount of cash can be used for cash. It includes the following: cash and the total volume of their equivalents; which part of the funds should be kept in the settlement account, and which part should be kept in the form of liquid securities; when and in what amount it is necessary to carry out mutual transformation of cash and liquid assets.

In order to minimize the company's risk of such steps, it is necessary to classify production according to the degree of dependence on the company's technological cycle. In a very short period of time, the classification is carried out by the method of examination, based on the following rules: first of all, those subject to sale: non-production objects and auxiliary

industries using universal technological equipment (repair-mechanical and construction-repair shops); secondly, auxiliary companies with rare equipment will be eliminated (manufacturing workshops, separate repair departments). In the future, the termination of such a company's activities can be compensated for by the purchase of corresponding types of services, and it can also be reorganized in cases where economic efficiency is justified; thirdly, unprofitable objects of basic production, which are at the beginning of the technological cycle, will be destroyed; finally, it eliminates low-profitability productions at the last stage of the technological cycle (Nurmaganbetova et al., 2020).

Based on the experience of developed countries, under the strict conditions of anti-crisis management, the destruction of objects in the main production is not considered a suitable approach. The essence of restoring financial stability is to reduce inefficient costs as quickly and rationally as possible. The occurrence of insolvency in the company means that the expenditure of funds exceeds the income, and their compensation can be carried out at the expense of the sale of unnecessary assets of the company. However, if the level of financial stability of the company is not reduced to a dangerous level, it will be impossible to stop such a crisis.

Stopping production in crisis is the first step towards ensuring financial stability. If the loss cannot be eliminated in the company, then its activity should be terminated immediately. Such a situation is not fulfilled only if the stoppage of such an object interferes with the work of the company as a whole. In this case, the company's classification criteria are the same as in the liquidation conditions. Secondly, the production will continue to be implemented due to the lack of funds for its conservation. Conservation is a measure for normal economic conditions, but it is not suitable for use in crisis situations. If it is necessary to stop production, but there are no possibilities for conservation, then it should be stopped without conservation (this method is not used if this situation causes emergency consequences). Current equipment arrivals and breakdowns or repair costs are examples of past and future cash consolidations. Also, the recovery of the equipment is carried out, if the repeated production is strategically and economically justified. Another way to reduce non-production costs is to remove loss-making objects from the company before selling them (Bakhramov et al., 2011).

By dividing the effective mechanisms (operational, financial and combined) that affect the company's income and cash flows, it allows to use the information obtained in operational and current, strategic management of the company's cash flows. The actions of the company and its leaders need to take into account the changes that are taking place. Regulation of financial policy on the basis of scientifically based procedures should be adapted to the company's goals and changes in the external situation. The company must also prepare its operations based on changes in the external environment. Due to the increased changes in the external environment, the management of the company needs to pay close attention to strengthening the material and technical base and updating it (Blank, 2011).

The financial activity of the company cannot be limited to meeting the financial needs determined by the need to manage a certain type of current assets, replacement due to the withdrawal of non-current assets from production, or an increase in the volume of non-current assets due to economic activities. Therefore, the quality of cash flow information should meet the requirements given in Figure 1 below.

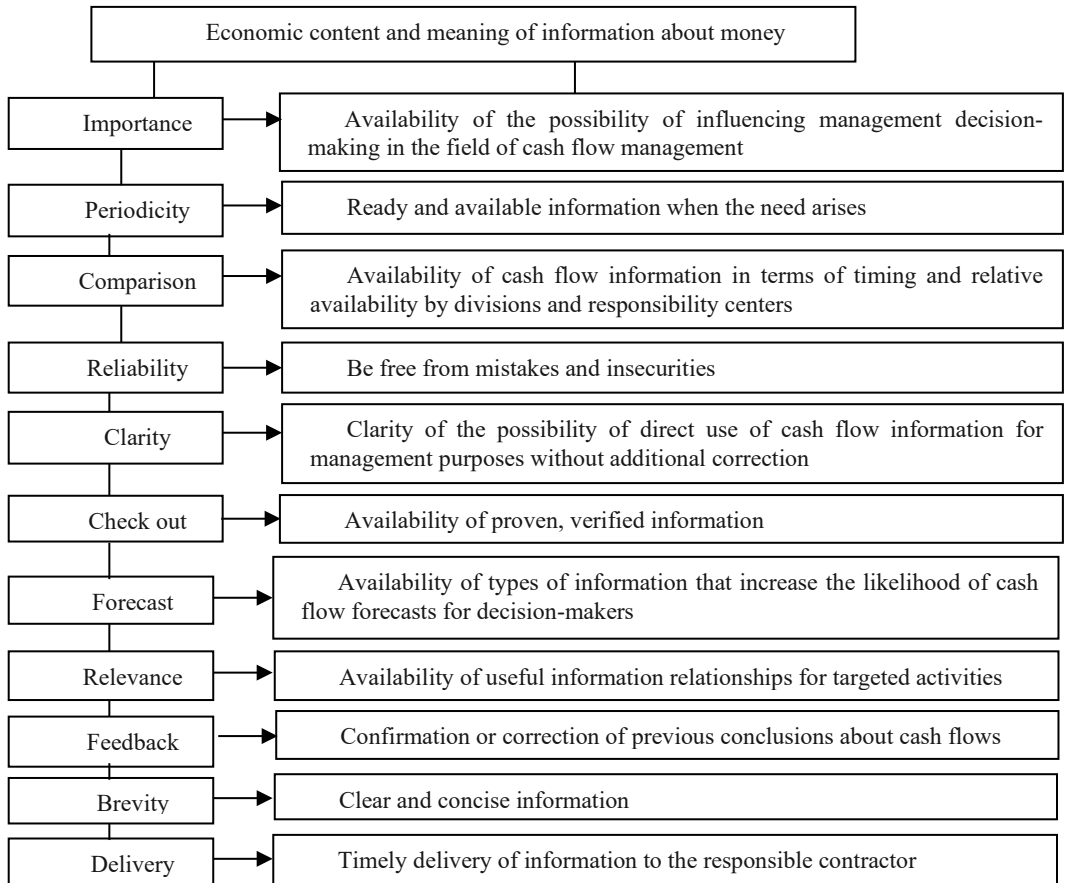

Figure 1 – Qualitative description of information about cash

Note – Compiled by the authors

According to our research, it will be necessary to create analytical support for making management decisions in the field of cash flow management of the company in order to provide recommendations for making and implementing effective management decisions in the company and to fulfill the services and terms of financial management.

Methodology

At the moment, it can be said that there are no unified views on the concept of "accounting and analytical care", and research in the field of its structure is fragmentary. In our opinion, information security of cash flow management is the collection, processing, delivery of planned, regulatory, forecast, accounting and other information about cash flows of commercial organizations for a certain period of time, and they are used during strategic, tactical, operational management. In addition, accounting and information support of cash flow management includes information obtained from various types of calculations (strategic, financial and management) that describe the directions and volume of cash flows in the processes of financial and economic activity of economic entities.

In general, several basic principles are used in forming the basis of the concept of cash flow modeling in the integrated accounting system: the principle of sufficiency of the

used information; position of invariance of used information; the position of transfer of models by maintaining their position; position of effective implementation of a complex of economic-mathematical models in computer technology; accuracy position of the model system for the purposes of cash flow estimation; position of correctness and relevance of the information used; supervisory modeling approach (Dyusembayev, 2009).

In world practice, the "fixed dollar" or other currency units whose purchasing power is "tied" to a certain time are used as the reporting currency. If constant prices are used, then the measurement of value indicators over a certain period of time is ensured. In this case, all initial parameters are given by real calculations, that is, they are free of inflationary components. This facilitates the verification of the initial data, allows to track the accounting process and gives the correct results obtained as a conclusion of cash flow modeling.

During the analysis of the process of creating the model, we highlight two main methodological features that need to be taken into account: at the project level, it is necessary to consider the given situation at current prices in order to determine the point at which the company cannot support the loss of working capital; choosing a strategy, that is, determining the prerequisite criteria that describe the situation that should be achieved as a result of the transition process.

In this case, as a criterion, the company's ability to cover expenses for working capital due to the amount of accumulated cash and income from product sales was taken, the number showing the final result shows 20 % of the volume of production at the project level, that is, it is a production situation where it is possible to restore production in the event of changes in the external environment is. The risk management system is an integral part of the company's corporate management, as well as the basis of the company's activities and an important part of its operational activities. The main goal of optimizing the cash flow in the company is to ensure the balance of the cash flow volume, the uniformity of the cash flow formation over time, and the growth of the company's net cash flow.

The main task of cash flow optimization is to master the factors that affect the amount of cash and its formation over time. We divide these factors into internal and external. The basis for optimizing the company's cash flow is to ensure a balance between the volumes of their efficient and inefficient types. The result of the company's economic activity is ineffectively affected by the lack of funds, as well as excessive surplus. The ineffective consequences of a cash flow deficit include a decrease in the level of liquidity and solvency of the company, an increase in overdue payables to suppliers of raw materials and materials, an increase in the share of overdue debt on received financial loans, delays in the payment of wages, an increase in the length of the financial cycle, a decrease in the profitability of the company's equity and assets. brings.

The negative consequences of excess cash flow are the loss of the real value of temporarily available cash under the influence of inflation, the loss of income from the part of temporarily unused cash assets in the field of short-term investment, and this also leads to a decrease in the level of the company's equity capital and profitability of assets in the form of a deficit. Methods of improving the cash flow deficit can be long-term or short-term depending on its duration. The balance of short-term cash flow deficit is realized by using the "acceleration system — slowing down the payment cycle". This system is based on the organization of measures to accelerate the funds raised in the company and slow down their payment.

Acceleration of funds in the short term is carried out by carrying out the following measures: increasing price discounts for cash settlement of goods sold to consumers; providing partial or full payment for manufactured products that are in high demand in the market; shortening the time of providing goods credit to consumers; acceleration of overdue debt collection; use of modern types of refinancing of receivables — promissory notes,

factoring, forfeiture calculation; acceleration of collection of payment documents of product buyers (Stoyanov, 2009).

In the short-term period, the slowing down of cash payments is carried out by the following measures: use of float to slow down the collection of proprietary payment documents; increase the time of delivery of goods credit to the company in agreement with suppliers; transfer of purchase of long-term assets requiring renewal to leasing (leasing).

"Acceleration system — slowing down the payment circulation" solves the problem of equalizing the amount of short-term deficit cash flow, but it should be taken into account that this cash flow causes real problems such as deficit in the following periods. Therefore, it is necessary to provide additional long-term cash flow deficit balancing using this system mechanism. The methods of optimizing the advantage of the company's cash flow are related to ensuring the increase of its investment activity: increasing the volume of production of non-operating assets, accelerating the time of creation and implementation of specific investment projects, realizing the regional diversification of the company's operational activities, actively forming a portfolio of financial investments, long-term financial early repayment of investments (Savitskaya, 2007).

Results

In the company's cash flow optimization system, their equalization (systematic distribution) over time takes an important place. Two main methods are used in this optimization process - smoothing and synchronization (uniformization). Based on the information given in Table 1 below, we consider the analysis of the composition and structure of the types of activities in terms of spending money.

Table 1 – Analysis of the composition and structure of activities according to the use of funds, bln. tenge

Indicator	2019	2020	2021
1. cash spent on operating activities	282,7	179,6	249,5
1.1. funds paid by suppliers for goods and services	97,3	38,8	49,0
1.2. cash spent on wages	1,7	0,7	1,2
1.3. other cash spent	6,7	1,6	3,9
2. cash spent on investment activities	549,4	281,9	366,3
2.1. purchase of non-current assets	549,4	281,9	366,3
3. cash spent on financial activities	0	0	22,8
3.1. other expenses	0	0	22,8
4. receipts from all cash services	83,2	37,9	56,1
Note - compiled on the basis of information from STK LLP			

The composition and structure of the types of spending activities in 2020, it is possible to observe a decrease in all indicators during the global pandemic, as well as a resumption in 2021 with the help of post-crisis measures.

In the long term, the following activities will increase the amount of real cash flow in the company: attract strategic investors to increase the amount of equity capital; additional issue of shares; attraction of long-term financial loans; sale of a part (or the whole volume) of financial instruments invested as a financial investment; can be achieved by selling (or leasing) obsolete types of basic equipment. In addition, the following actions to reduce the amount of negative cash flow in the company in the long term: reduction of the volume and composition of the real investment program; refusal to invest; can be achieved by reducing the amount of continuous expenses of the company (Kulpybaev et al., 2011).

Creating and forecasting the cash flow statement involves the following measures: determining the required amount of cash; sales forecast; cash flow forecasting; predict cash

payments; determination of free funds for the end of the reporting period; reducing large amounts of idle cash. Cash flow forecasting, like the cash flow statement, is of interest not only to the company's manager, but also to investors. Through this, they assess the company's liquidity, efficiency of work, and ability to provide funds in the amount necessary to pay debts and dividends. Thus, both the head of the company and the investor, studying the cash flow, can get information about the need for future funding, settlement of liabilities, payment of dividends, additional financing (Madiyarova et al., 2009).

A cash flow forecast or a plan of cash payments and receipts allows you to determine the amount of money necessary for the development of a company or a specific project. In the first year, it is recommended to plan the income and payment of funds by month, in the second year by quarter, and then by year. If the sales forecast and revenue estimates for each type of service are divided by month, then you can create a monthly plan for the first year. The flexibility here is in the continuity of cash flow planning. That is, the basis for making necessary changes and monitoring is created by analyzing and comparing the planned indicators with real indicators all the time.

The required balance at the end of the period shows the cash reserves needed to cover unplanned expenses. If the amount of the reserve exceeds the balance of the company's funds, then it is necessary to create a plan so that there is no need to take additional loans and there is no shortage of funds. And if the actual amount of cash balance is higher than the reserve, then it is necessary to make a decision on redistribution or reinvestment of cash resources for effective use. To make a cash flow forecast for each month of the next year, the "company cash flow forecast" form is used. The main problem solved by this document is to check the uniformity between the income and expenditure of funds, that is, to check the future liquidity of the company (the presence of the amount of money needed to settle the company's obligations in the bank account) (Kaderova, 2008).

Most importantly, the forecast should be a working document that can be changed. The most difficult problem to solve arises in the forecasting and estimation of cash payments and receipts from cash sales and credit sales. Both of these assumptions are based on sales forecasts. And the forecast depends on the company's environment and activity planning. The forecasting time depends on the stability of the company's activities, the needs of the management apparatus and the level of confidence of the management apparatus in its own forecasts (Akhmetova et al., 2021).

Discussion

An important financial document for the management of cash flows of the company is the cash flow plan in cash and bank accounts, that is, the balance of payments. It allows the manager to ensure operational financing of operational and investment activities, fulfill obligations to the state and partners, monitor changes in solvency and liquidity of the company's assets. Bank deposits can be considered as short-term investment instruments in the financial market of Kazakhstan. Before considering the level of involvement of the balance of cash assets in short-term investments (cash equivalents), it is necessary to determine the data on the balance of cash and their equivalents in the company during the considered years.

Details of cash and cash equivalents of STK LLP, which we are studying, can be seen in the following table 2.

Table 2 – Information on cash and cash equivalents of "STK" LLP, bln. tenge

Indicators	2019	2020	2021
Cash in bank accounts	556,9	375,7	435,8
Funds invested in short-term deposits	59,5	24,5	41,5
Cash at the cash desk	44,8	21,6	39,3
Cash in a currency account with a bank	6,7	4,3	5,9

Cash in a special account	5,1	3,5	4,7
Total	673,0	429,6	527,2
Note-compiled on the basis of information from STK LLP			

Cash assets of LLP "STK" decreased from 673.0 billion tenge in 2019 to 429.6 billion tenge in 2020 or 36 percent. The main reason for this decrease is the global pandemic and quarantine measures that took place in 2020. The cash flow in 2021 amounted to 527.2 billion tenge, compared to 2020, it increased by 97.6 billion tenge or 19 percent.

In order to improve the stability of "STK" LLP activity, the company under study should first of all take the following measures: bring the current liquidity ratio to a normal level and thereby improve the company's solvency; supervision of timely repayment of the amount of receivables; expanding the production of fast moving goods through effective market research; revision of personnel policy; sale of less needed fixed assets.

In order to achieve the company's above-mentioned goals, "STK" LLP should perform the following measures: asset restructuring (divided into two groups: industrial and engineering assets) in order to create a new target structure to ensure a constant increase in the value of the group, investment attractiveness; development of new industries, modernization, technical re-equipment of product production, as well as introduction of modern technologies for production of competitive and science-intensive products; creation and development of a new direction - engineering, complex engineering services, including design, TEN development, purchase of equipment, construction, installation, management of repair projects, training and education of employees, organization of financing (Blank, 2011).

Conclusion

The results of the conducted research and assessment allow us to formulate the following directions for improving the company's cash management. So, cash flow is the movement of real-time funds that ensure the existence of the company, the movement of cash received or spent in non-cash form. And cash means money that comes directly to the company in a certain period of time. The cash flow of the company results from the movement of funds associated with various economic operations, which can be grouped according to their economic content. Three types of economic operations and cash receipts are divided into: current (operational), investment and financial activities.

As a result of the comparative analysis of the indicators of the financial statements of "STK" LLP, the following was revealed: the company's income from product sales and net income decreased during the global pandemic and quarantine measures; there is an increase in labor productivity in the company; if the share of short-term assets in all assets is greater than the share of long-term assets, it means that the balance sheet liquidity of the company is high; due to the decrease in the share of fixed assets in total long-term assets, the volume of investments in associated and jointly controlled organizations is significantly increasing from year to year; there is an increase in the equity capital in the total liabilities and a decrease in the debt capital, which indicates the independence of the company from external debts.

In conclusion, as a result of the conducted scientific research, the activities determined in the management of the company's cash flows: the cash flow was effectively managed, and the growth of net income in the three years under analysis had a positive effect on the financial condition of the company as a whole; according to indicators of financial stability, it was determined that the company's dependence on foreign loans is low and that the company's equity capital can adequately cover its current assets; year-on-year increase in liquidity ratios is characterized by an increase in the volume of short-term liquid assets. This situation indicates that the company's solvency is at a high level. In addition, it is necessary to consider ways to improve cash flows from investment activities and financial activities. The

company's cash flow management policy is considered as a part of the general current asset management policy and is formed in the process of influencing financial relations on the dynamics and magnitude of their changes.

REFERENCES

- A. Akhmetova, A. Aimagambetova, A. Oralbayeva, G. Bisembayeva, 2021 — *A. Akhmetova, A. Aimagambetova, A. Oralbayeva, G. Bisembayeva*. Ways to optimize the cash resources management at the enterprise. Bulletin the National academy of sciences of the Republic of Kazakhstan. ISSN 1991–3494. Volume 2. Number 390. Pp.183–189. <https://doi.org/10.32014/2021.2518-1467.68> (in Eng.).
- B. Nurmaganbetova, A. Aimagambetova, A. Oralbayeva, A. Akhmetova, 2020 — *B. Nurmaganbetova, A. Aimagambetova, A. Oralbayeva, A. Akhmetova*. Ways to improve the company's cash flow potential. NEWS Of the national academy of sciences of the republic of Kazakhstan. Series of social and human sciences. ISSN 2224–5294. Volume 4. Number 332. Pp. 197–205. <https://doi.org/10.32014/2020.2224-5294.120> (in Eng.).
- Bakhramov Yu.M., Glukhov V.V., 2011 — *Bakhramov Yu.M., Glukhov V.V.* Financial management [Finansovyy menedzhment]: textbook for universities. -2nd ed. The third generation standard. -SPb: Peter.- 496 p. (In Russ.).
- Blank I.A., 2004 — *Blank I.A.* Financial management [Finansovyy menedzhment]. -2nd ed. - Kiev: Elga, Nika-Center.-656 p. (In Russian).
- Blank I.A., 2011 — *Blank I.A.* Financial resources management [Upravleniye finansovymi resursami]: scientific publication / M: Omega-L. ISBN 978-5-370-01821-3. (In Russ.).
- Blank I.A., 2011 — *Blank I.A.* Fundamentals of financial management [Osnovy finansovogo menedzhmenta] [text]: scientific publication. Vol. 2 / 3rd ed., corrected and supplemented-M: Omega-L. -674 p. (In Russ.).
- Brigham Yu., Erhardt M., 2009 — *Brigham Yu., Erhardt M.* Financial management [Finansovyy menedzhment]. -10th ed. / trans. from English. Edited by E.A. Dorofeev.-St. Petersburg: Peter. -960 p. (In Russian).
- Dyusembayev K.Sh., 2009 — *Dyusembayev K.Sh.* Analysis of financial statements [Analiz finansovoy otchetnosti]: textbook-Almaty: Economics. -366 p.
- James K. Van Horn, John M. Vakhovich, 2008 — *James K. Van Horn, John M. Vakhovich.* Fundamentals of financial management [Osnovy finansovogo menedzhmenta], 12 th edition: trans. from English-M: LLC "I.D. Williams". -1232 p. (In Russ.).
- Kaderova N.N., 2008 — *Kaderova N.N.* Corporate finance [Korporativtik qarji]: textbook-Almaty: Economics, 2008, -376 p. ISBN 978-601-80311-7-5. (In Kaz.).
- Kovalev V.V., 2010 — *Kovalev V.V.* Course of financial management [Kurs finansovogo menedzhmenta]: textbook / 2nd ed.- Moscow: Prospect. ISBN 978-5-482-01505-6. (In Russ.).
- Kulpybaev S., Yntykbaeva S.Zh., Melnikov V.D., 2011 — *Kulpybaev S., Yntykbaeva S.Zh., Melnikov V.D.* Finance [Qarji]: textbook / Almaty. Economics. -540 p. (In Kaz.).
- Madiyarova E.S., Suyeubaeva S.N., 2009 — *Madiyarova E.S., Suyeubaeva S.N.* Financial Management [Qarjiliq menedjment].-Almaty: Economics, 2009. -262 p. (In Kaz.).
- Savitskaya G.V., 2007 — *Savitskaya G.V.* Economic analysis [Ekonomicheskiy analiz]. -13th ed., corrected.-M: New knowledge. ISBN 978-5-94735-135-4. (In Russ.).
- Stoyanov E.S., 2009 — *Stoyanov E.S.* Financial management: theory and practice [Finansovyy menedzhment: teoriya i praktika]: textbook / Institute of Financial Management / ed. by-6th ed. -M: Perspektiva. -656 p. (In Russ.).

Publication Ethics and Publication Malpractice in the journals of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan

For information on Ethics in publishing and Ethical guidelines for journal publication see <http://www.elsevier.com/publishingethics> and <http://www.elsevier.com/journal-authors/ethics>.

Submission of an article to the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan implies that the work described has not been published previously (except in the form of an abstract or as part of a published lecture or academic thesis or as an electronic preprint, see <http://www.elsevier.com/postingpolicy>), that it is not under consideration for publication elsewhere, that its publication is approved by all authors and tacitly or explicitly by the responsible authorities where the work was carried out, and that, if accepted, it will not be published elsewhere in the same form, in English or in any other language, including electronically without the written consent of the copyright-holder. In particular, translations into English of papers already published in another language are not accepted.

No other forms of scientific misconduct are allowed, such as plagiarism, falsification, fraudulent data, incorrect interpretation of other works, incorrect citations, etc. The National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan follows the Code of Conduct of the Committee on Publication Ethics (COPE), and follows the COPE Flowcharts for Resolving Cases of Suspected Misconduct (http://publicationethics.org/files/u2/New_Code.pdf). To verify originality, your article may be checked by the originality detection service Cross Check <http://www.elsevier.com/editors/plagdetect>.

The authors are obliged to participate in peer review process and be ready to provide corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. All authors of a paper should have significantly contributed to the research.

The reviewers should provide objective judgments and should point out relevant published works which are not yet cited. Reviewed articles should be treated confidentially. The reviewers will be chosen in such a way that there is no conflict of interests with respect to the research, the authors and/or the research funders.

The editors have complete responsibility and authority to reject or accept a paper, and they will only accept a paper when reasonably certain. They will preserve anonymity of reviewers and promote publication of corrections, clarifications, retractions and apologies when needed. The acceptance of a paper automatically implies the copyright transfer to the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan.

The Editorial Board of the National Academy of sciences of the Republic of Kazakhstan will monitor and safeguard publishing ethics.

Правила оформления статьи для публикации в журнале смотреть на сайте:

**[www: nauka-nanrk.kz](http://www.nauka-nanrk.kz)
ISSN 2518–1467 (Online),
ISSN 1991–3494 (Print)**

<http://www.bulletin-science.kz/index.php/en>

Заместитель директор отдела издания научных журналов НАН РК Р. Жәліқызы

Редакторы: М.С. Ахметова, Д.С. Аленов

Верстка на компьютере Г.Д. Жадыранова

Подписано в печать 30.04.2023.

Формат 60x881/8. Бумага офсетная. Печать - ризограф. 27,5 п.л. Тираж 300. Заказ 1.